

קונטרס - סיבת הנישואין.

יבואר בו:

מה מטרת קיום המצוות?

מה מטרת הנישואין?

יהודי יקר!

יתכן ואתה נשוי שנים רבות,

אך אינך יודע מדוע.

לשם כך נכתב קונטרס זה.

הקונטרס מחולק חנים

לעילוי נשמת יהודית בת יהודה אריה ז"ל

ניתן לשלם 10₪ להמשך ההפצה.

חובר בעזרת השם יתברך
על ידי יהודה טאוב
סוקולוב 30 קרית אתא

להערות ולהשגת הקונטרס
לתרומות להפצת הקונטרס
ניתן לשלוח לכתובת הנ"ל.

04-8436092 052-7139520
מותר להעתיק ולהפיץ

תוכן העניינים:

- פרק 1: מדוע מתחננים?.....5
- פרק 2: היכן כתובה בתורה מצות אהבת רעיתו?.....7
- פרק 3: מה חובת האדם כלפי בוראו?.....9
- פרק 4: מה הפרוש דבקות?.....11
- פרק 5: מנין שמטרת כל המצוות להגיע לדבקות?.....12
- פרק 6: מי אתה יהודי?.....14
- פרק 7: מדוע הדבקות היא תכלית עבודת האדם?.....15
- פרק 8: מי היא רעיתי?.....17
- פרק 9: מדוע לאהוב את רעיתך?.....19
- פרק 10: סיכום הדברים למה יהודי מתחתן?.....24
- פרק 11: מה הפרוש כל התורה ניתנה לעשות שלום?.....25
- פרק 12: מה קורה כאשר מתנגשות השלמויות?.....26
- פרק 13: מדוע ואהבת לרעיתך כמוך זוהי כל התורה כולה?.....27
- פרק 14: למי התכוונה התורה בואהבת לרעך כמוך?.....29
- פרק 15: לקט מתוך דברי המהר"ל - בענין אהבת הבורא ואהבת רעיתו.31
- יסוד גדול בעבודת ה': שכר המצווה הוא כפי הערך שנותנים לה.33
- סיכום החוברת.....35

פרק 1 מדוע מתחתנים?

מדוע ציוותה התורה על אדם יהודי להתחתן ?
 התשובות הרגילות הן: "בשביל לתקן את המידות", "בשביל להוליד ילדים",
 "כדי לקיים מצוות פרו ורבו". אך האם רק לשם כך?

שו"ע אבן העזר סימן א': "חייב כל אדם לישא אשה כדי לפרות ולרבות.
 וכל מי שאינו עוסק בפריה ורביה כאלו שופך דמים, וממעט את הדמות,
 וגורם לשכינה שתסתלק מישראל:

הגה- וכל מי שאין לו אשה שריו בלא ברכה, בלא תורה וכו' ולא נקרא אדם".
 הרמ"א בא להוסיף על דברי השו"ע, מדברי השו"ע היה ניתן לחשוב שכל מטרת
 הנישואין היא פריה ורביה. לכן בא הרמ"א והוסיף כי ישנה סיבה חשובה נוספת
 לנישואין, והיא להקרא "אדם".

מקור דברי הרמ"א הם מתלמוד בבלי מסכת יבמות דף ס"ג א': "אמר ר' אלעזר כל
 אדם שאין לו אישה אינו אדם שנאמר 'זכר ונקבה בראם ויקרא את שמם אדם'".
 בברכת שבע ברכות מברכים "יוצר האדם", משום שכעת נהיה אדם.

א. מדוע מי שמלא בתורה ומידות טובות אך לא נשא אשה אינו נחשב אדם?
 מדוע האשה הופכת את האדם לאדם?¹

ב. אצל הבהמות אין חיי משפחה, לצורך ההולדה הזכר נפגש עם הנקבה ואח"כ הזכר
 הולך לו. אם מטרת הנישואין היא הילדים, מדוע לא יהיה כך גם אצל האדם? למה
 ציוה ה' על האדם לשאת אשה בקידושין ונישואין, קשר שהוא ללא הפסקה יום ולילה
 לעולמי עד?² למה אחרי שמחתנים את כל הילדים לא יצאו האיש והאשה לפנסייה
 ויפרדו אחד מהשני?³

¹ תוספות עבודה זרה דף ג' א': כהנים ולויים וישראלים לא נאמר אלא האדם- משמע הכא דעובדי
 כוכבים נמי קרוין אדם, ותימה דהא אמר בעלמא (ב"מ דף קיד:): דאין קברי עובדי כוכבים מטמאים
 באהל משום דכתיב 'אדם כי ימות באהל' אתם קרויים אדם דכתיב (יחזקאל ל"ד) 'זאתן צאני צאן
 מרעיית אדם אתם, אתם קרויים אדם ולא עובדי כוכבים קרוין אדם, ואור"ת דיש לחלק בין אדם
 להאדם, (דהאדם לשון חשיבות זה רק ישראל).
 ולפי מה שלמדנו עכשיו במה מקבל יהודי את החשיבות שלו להיות האדם? בזה שהוא נושא אשה, ואז
 יש קדושה בכל האוהל, ולכן שהוא מת יש תומאה בכל האוהל.
² רמב"ם יד החזקה הלכות אישות פרק א': "קודם מתן תורה היה אדם פוגע אשה בשוק אם רצה הוא
 והיא, נותן לה שכרה ובעל אותה על אם הדרך, והולך לו, וזו היא הנקראת קדשה. משנתנה התורה
 נאסרה הקדשה, שנאמר: (דברים כ"ג) "לא תהיה קדשה מבנות ישראל לפיכך כל הבעל אשה לשם זנות
 בלא קידושין לוקה מן התורה מפני שבעל קדשה"

הידעת? כתוב בתורה מהי סיבת הנישואין.

לא מוזכר בתורה בשביל לתקן את המידות, ולא עבור פרו ורבו, אלא בגלל שהיא חלק ממנו.

"וַיֹּאמֶר הָאֱדָם זֹאת הַפֶּעַם עַצְם מֵעַצְמִי וּבֶשֶׁר מִבֶּשְׂרִי לְזֹאת יִקְרָא אֵשֶׁה כִּי מֵאִישׁ לְקַחָהּ זֹאת: עַל כֵּן יֵעֲזָב אִישׁ אֶת אָבִיו וְאֶת אִמּוֹ וְדָבַק בְּאִשְׁתּוֹ וְהָיוּ לְבֶשֶׁר אֶחָד"

(בראשית, ב' כ"ג)

על כן בגלל מה?

בגלל ש: **"מאיש לוקחה זאת"**.

סיבת הנישואין: היא הפרדת האשה מהאיש.

א. מדוע ההפרדה מחייבת אותו להתחתן?

ב. כיצד על ידי הנישואין יתקן האדם את הפירוד?

ג. חווה הופרדה מאדם הראשון, היכן הופרד אדם בימינו מאשתו?

ד. התורה לא כותבת שיתחתנו, אלא "ודבק". מהו דבקות?

ה. מה הכוונה "והיו לבשר אחד" וכיצד זה קשור לטעם הנישואין?

ו. האם הטעם שהרמ"א כתב "להיות אדם", קשור לטעם ההפרדה?

אחרי שתלמד את החוברת תראה שבפסוק אחד כתבה התורה את כל טעם הנישואין בצורה נפלאה ביותר.

לסיכום: מצאנו ג' טעמים לנישואין.

א. כדי לפרות ולרבות. (שולחן ערוך)

ב. בשביל להיות אדם. (הרמ"א)

ג. בגלל שהאשה היא חלק ממנו (פסוק בתורה).

שאלות:

מדוע ללא אשה אינו נחשב אדם?

מדוע הפרדת האשה מהאיש מחייבת להתחתן?

האם הטעם של הרמ"א שונה מהטעם של התורה?

³ נשאלה שאלה זו בכווילל לפנסיונרים, רובם לא ידעו תשובה לשאלה. אדם שעושה מעשים בלא לדעת כלל שהוא עושה כאן רצון ה', שכרו נמוך. שכן כלשון הפסוק גם בלא דעת נפש לא טוב.

פרק 2 היכן כתובה בתורה מצות אהבת רעיתו?

האם המצווה לכבד ולאהוב את רעייתו היא דרבנן או דאורייתא או שהיא כל כך חשובה כמו כל התורה כולה?

רמב"ם יד החזקה הלכות אישות פרק ט"ו: "וכן צו חכמים שיהיה אדם מכבד את אשתו יתר מגופו ואוהבה כגופו ואם יש לו ממון מרבה בטובתה כפי הממון ולא יטיל עליה אימה יתירה ויהיה דיבורו עמה בנחת ולא יהיה עצב ולא רוגז":

לכאורה משמע שהחיוב לכבד ולאהוב את אשתו הוא רק מדרבנן.

רמב"ם יד החזקה הלכות חנוכה פרק ד' ו"ד: "היה לפניו נר ביתו ונר חנוכה או נר ביתו וקדוש היום, נר ביתו קודם משום שלום ביתו. שהרי השם הנמחק לעשות שלום בין איש לאשתו גדול השלום, שכל התורה ניתנה לעשות שלום בעולם. שנאמר במשלי ג': "דרכיה דרכי נעם וכל נתיבותיה שלום".

לכאורה הדברים סותרים. ברמב"ם הראשון כתוב שהחיוב לאהוב את אשתו הוא דרבנן, ואילו ברמב"ם השני כתוב שלא רק שזה דאורייתא אלא כל התורה ניתנה בשביל זה. כיצד תתכן סתירה כזו?

ובאמת צריך להבין מה פירוש 'כל התורה ניתנה לעשות שלום', האם זה כל מטרת התורה? התורה הרי ניתנה כדי שיקיימו מצוות ויזכו לחיי העוה"ב, לא רק בשביל שיהיה שלום בין אדם לחברו? ואף אם "בין אדם לחברו" מיועד לעשות שלום, האם כל התורה ניתנה לעשות שלום, כיצד?

לסיכום:

לפני שאתה נכנס הביתה
לאחר שלושים שנות נישואין.
האם אתה מכוון לקיים מצווה דרבנן,
או שאתה מכוון לקיים מצווה כל כך
גדולה שכל התורה ניתנה בשבילה?

מעשה שהיה:

פעם מסר רב שיעור בענייני שלום בית, הביא הרב את דברי הרמב"ם שנו שבת קודם לנר חנוכה משום שלום ביתו, ורצה להוכיח מכאן לאברכים שיראו כמה צריך להיזהר שלא לצער את רעייתו, עד כדי שבשביל חסרון בשלום בית כדאי לוותר אפילו על נר חנוכה, שהיא מצווה חביבה עד למאוד, וצריך בשבילה לחזור על הפתחים, מה שלא מצאנו בשאר מצוות. קם אחד האברכים ואמר שלדעתו אין ראייה מדברי הרמב"ם, משום שהרמב"ם מדבר באשה כזו שאם לא יתנו לה להדליק נרות שבת, היא תכעס על בעלה עד כדי חשש גט, בכזה מקרה אמר הרמב"ם נר שבת קודם, אבל לא על כל חסרון קל שבקלים של השלום בבית.

הלכו שניהם לגר"ש אלישיב זצוק"ל לשאול אותו באיזה מקרה דיבר הרמב"ם? **ענה להם הרב אלישיב:** מדובר ברמב"ם אפילו במקרה שהבעל חוזר הביתה לאחר מסע מפרך של חיזור על הפתחים להשיג כדי קנית נר אחד, שבא לביתו אמרה לו רעייתו היום מדליקים נר חנוכה, לא יתכן ונפסיד מצווה גדולה זו. מתקשר הבעל לרב לשאול בעצתו מה לעשות? אמר לו הרב שהרמב"ם אומר שנו שבת קודם, ולא כדאי להיות חכם יותר מההלכה, אם ההלכה אומרת שכאשר אין אור בבית זה גורם לחוסר בשלום ובאחדות, אז לא כדאי להתחכם יותר מההלכה.

מדוע באמת אם שניהם רוצים נר חנוכה בכל זאת ההלכה אומרת נר שבת? כדי שיהיה יותר אהבה ואחוזה בין בני הזוג, תוספת אהבה ואחוזה חשובה ממצות נר חנוכה שהיא מצווה חביבה עד למאוד.

פרק 3 מה חובת האדם כלפי בוראו?

בשביל לבאר היטב מדוע מתחתנים צריך לבאר תחילה מה מטרת האדם בעולמו. נ.ב. מעניין שכשם שהרבה בני אדם לא יודעים מה תפקיד האדם בעולמו כך הרבה לא יודעים מה תפקיד הנישואין, וכמו שנראה זה אותו טעם לשניהם.

שאלה:

אדם עושה המון מצוות במשך ימי חייו. האם יש מטרה או יעד משותף לכלל המצוות, או שכל המצוות הם ללא קשר ביניהם?

באור הספק:

נביא לכך דוגמא, בצבא יש חיל רגלי, חיל תותחנים, חיל אוויר. לכולם יש מטרה משותפת להתגבר על האויב. כך המצוות מטרתם ליצור דבר אחד בסוף. אך אולי המצוות הם ללא מטרה משותפת ביניהם, כמו אדם ההולך עם עגלת קניות בסופר וממלא מכל הדברים שרואות עיניו, אף שאין קשר בין המוצרים, כך כל מצווה היא אוצר בפני עצמו?

תשובה: זיכה אותנו ה' בספר נפלא מסילת ישרים ובפרק הראשון בספרו, כתב תשובה לשאלתנו.

"יסוד החסידות ושרש העבודה התמימה הוא שיתברר ויתאמת אצל האדם מה חובתו בעולמו, ולמה צריך שישים מבטחו ומגמתו בכל אשר הוא עמל כל ימי חייו"

לפני מה שנראה מי לא יודע מה חובת האדם בעולמו? האם חובת האדם היא לא קיום תרי"ג מצוות? לשם מה צריך שיתברר ויתאמת?

כנראה שאנו טועים וחובת האדם בעולמו היא לא קיום תרי"ג מצוות, אלא...

"וכשתסתכל בדבר תראה כי השלמות האמיתית"

באור: מה נחשב שלימות בעבודת ה'? לאן צריך האדם לשאוף להגיע? מה יהיה מבטו ומגמתו בכל אשר הוא עמל כל ימי חייו?

"הוא רק הדביקות בו יתברך, והיינו שישתדל לידבק בו יתברך בכח מעשים שתולדתם זה הענין, והם הם המצוות."

מבאר לנו המסילת ישרים:

א. יש מטרה משותפת לכל המצוות והיא הדבקות.

ב. המצוות הם אמצעי להגיע לדבקות.

הערה חשובה:

מה אכפת לנו מה מטרת המצוות? עושים את המצוות בדיוק כמו שכתוב בהלכה, והדבקות כבר תגיע מאליה.

זוהי טעות נפוצה, אך הדברים אינם כך. אם אדם לא יחשוב לפני עשיית מצוה כי מטרתו להגיע לדבקות ומשתוקק להגיע עדיה, יפסיד את רוב הדבקות מהמצווה.

וכן לגבי אהבת רעייתו:

עזרה בבית וכן כל קשר בין איש לאשתו מביא לאהבה ולדבקות רק כאשר האדם חושב על האהבה, ומשתוקק להגיע אליה.

פרק 4 מה הפרוש דבקות?

למדנו שתכלית האדם היא דבקות. אך מהי דבקות?

מצאנו בתורה במקום נוסף את המילה דבקות:

”עַל כֵּן יַעֲזֹב אִישׁ אֶת אָביו וְאֶת אִמּוֹ וְדָבַק בְּאִשְׁתּוֹ וְהָיוּ לְבָשָׂר אֶחָד” (בראשית ב' כ"ג).

מה הפירוש "ודבק באשתו"?

דבקות פירושו מקושר, שהאיש יהיה תמיד קשור לאשתו ולא לאחרת.

וכך כתב הרמב"ן על בראשית פרק ב' פסוק כ"ד:

”והנכון בעיני, כי הבהמה והחיה אין להם דבקות בנקבותיהן, אבל יבא הזכר על איזה נקבה שימצא, וילכו להם. ומפני זה אמר הכתוב, בעבור שנקבת האדם היתה עצם מעצמיו ובשר מבשרו, ודבק בה, והיתה בחיקו כבשרו, ויחפוץ בה להיותה תמיד עמו”.

שאלה: דבקות זה קשר, אבל איזה קשר, של יראה או של אהבה?

הח"ח בספרו אהבת חסד בפתיחה כותב: "החילוק בין אהבה לדבקות הוא, דאהבה נקרא אפילו כשמתעורר בלבו האהבה ה' לפרקים, משא"כ דבקות מקרי אם האהבה תקועה בליבו תמיד, ועל ידי זה נדבק נפשו לה', וכן כתב הרמב"ן⁴..."

בחובת הלבבות שער עשירי פרק א' כתב:

"לאהבה את ה' אלהיך לשמוע בקולו ולדבקה בו" (דברים ל' כ')

וטעם הדביקה- האהבה הנאמנה והלב השלם בה.

סיכום:

- א. דבקות פירושו קשר תמידי.
- ב. איזה קשר? קשר של אהבה.
- ג. כלפי שנים אדם חייב בדבקות: לה' ולאשתו.

⁴ רמב"ן על דברים פרק ו"א פסוק כ"ב: "ויתכן שתכלול הדביקה לומר שתהיה זוכר השם ואהבתו תמיד לא תפרד מחשבתך ממנו בלכתך בדרך ובשכבך ובקומך, עד שיהיו דבריו עם בני אדם בפיו ובלשונו, ולבו איננו עמהם, אבל הוא לפני ה' ויתכן באנשי המעלה הזאת שתהיה נפשם גם בחייהם צרורה בצרור החיים, כי הם בעצמם מעון לשכינה”.

פרק 5 מנין שמטרת כל המצוות להגיע לדבקות?

היכן מצאנו שתכלית המצוות להגיע לאהבת ה', דבקות?

ספר חובות הלבבות, השער העשירי, שער אהבת ה':
 "ראוי לך, אחי, שתבין ותדע, כי כל מה שקדם לנו זכרו בספר הזה מחובות הלבבות והמידות ונדבת הנפשות הן מעלות ומדרגות אל הענין העליון הזה (אהבת ה'), אשר התכווננו לבארו בשער הזה. וגם ראוי לך לדעת, כי כל חובה וכל מידה טובה מושכלת או כתובה או מקובלת הן תכונות ומעלות, שעולים בהן אל הענין הזה (אהבת ה') והוא תכליתן וסופן, אין מדרגה למעלה ממנו ולא אחריו.
 ומפני זה סמכו הנביא, עליו השלום, במשנה- תורה לייחוד, באמרו בדברים ו' ד':
 "שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד, ואהבת את ה' אלהיך". וזירז עליו והשיב אותו במשנה- תורה הרבה, כמו שנאמר בדברים ל' כ': "לאהבה את ה' אלהיך לשמוע בקולו ולדבקה בו", וטעם הדביקה- האהבה הנאמנה והלב השלם בה." (כמבואר בפרק הקודם)
 אבן עזרא דברים ה' י"ח: "ושרש כל המצוות עד שיאהב את ה' בכל נפשו וידבק בו".

ספר העקרים - מאמר שלישי פרק ל"ד: "והיתה האהבה אל ה' יתברך תכלית כל התורה, לפי שהיא תמשיך אהבת ה' יתברך אליו על הדרך שכתבנו"

המפרש על הרמב"ם בהלכות יסודי התורה פרק ב' כותב:
 "ולא ניתנו כל המצוות אלא שנגיע בהם לזו המדרגה" (אהבת ה').

ולמד זאת מהפסוק (דברים ל' ו"ט): "הַעֲיֹדֹתַי בְּכֶם הַיּוֹם אֶת הַשְּׂמִימִים וְאֶת הָאָרֶץ הַחַיִּים וְהַמָּוֶת נִתְּתִי לְפָנֶיךָ הַבְּרָכָה וְהַקְּלָלָה וּבַחֲרָתָּ בְּחַיִּים לְמַעַן תִּחְיֶה אִתָּה וּזְרַעָה:"

ובהם תלוי הברכה והחיים?

"לְאַהֲבָה אֶת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְשִׁמְעַ בְּקוֹלוֹ וּלְדַבְּקָה בוֹ."

וכן משמע בפסוק: "כי תשמור את כל המצוה הזאת לעשותה אשר אנכי מצווך היום לאהבה את ה' אלוקיך וללכת בדרכיו כל הימים". (דברים י"ט ט').

וכן ניתן ללמוד מקריאת שמע: "והיה אם שמוע תשמעו אל מצוותי אשר אנכי מצווה אתכם היום- לאהבה את ה' אלוקיכם". וכי ה' מצווה אותנו רק לאהוב את ה'?
 אלא כוונת התורה שכל המצוות מטרתם להגיע לאהבת ה'. וכך פירוש הפסוק:

"אם תשמעו אל מצוותי"- בשביל מה צויתי אתכם? בשביל להגיע לאהבה את ה'.

גם מצוות לימוד תורה מטרתה בשביל להגיע לאהבת ה'.
 זה לשון החינוך: "שנצטוונו לאהוב את המקום ברוך הוא שנאמר 'ואהבת את ה'
 אלקיך'. וענין המצוה שנחשב ונתבונן בפקודיו ופעולותיו עד שנשיגהו כפי יכולתנו
 ונתענג בהשגחתו בתכלית העונג, וזאת היא האהבה המיוחדת. ולשון ספרי כאן (מובא
 גם ברש"י), 'לפי שנאמר ואהבת, איני יודע כיצד אוהב אדם את המקום. תלמוד לומר
 'והיו הדברים האלה אשר אנכי מצווך היום על לבבך', שמתוך כך אתה מכיר את מי
 שאמר והיה העולם, כלומר, שעם התבוננות בתורה תתיישב האהבה בלב בהכרח'".

ונראה שזה מה שאנו אומרים ב-"אהבת עולם":

1. "והאר עינינו בתורתך"
2. "ודבק לבנו במצוותיך"
3. "ויחד לבבנו לאהבה וליראה את שמך"- זו הדרגה הגבוהה ביותר והמטרה של הכול.

וכן ב-"ובא לציון" אומרים:

"הוא יפתח לבנו בתורתו וישם בלבנו אהבתו ויראתו", נראה פירושו כך:
 כיצד אדם יגיע לאהבת ה'? מה יפתח לו את הלב שיתחיל לאהוב את ה'?
 'הוא יפתח לבנו בתורתו', ואז שיפתח הלב ישים בו 'אהבתו ויראתו' שזה כל התכלית.
 ובהמשך: "למען לא ניגע לריק, ולא נלד לבהלה"- דימה בעל התפילה את מי שמקיים
 מצוות ולא מגיע לתכלית- אהבת ה', לאדם שיוולד ילדים לבהלה שהם מתים שלא
 יצא כלום מכל עמלו. ה' ירחם ויפתח לב כולם לאהבתו יתברך.

למדנו שמטרת האדם בעולמו היא להגיע לדבקות/אהבת אבינו שבשמים,
 האם אנו יודעים מדוע? על כך בפרק הבא:

כאשר נדע מדוע צריך לאהוב את אבינו שבשמים,
 נדע גם מדוע צריך לאהוב את נשותינו.

פרק 6 מי אתה יהודי?

בברכת 'אלוקי נשמה' אתה אומר "אלוקי נשמה שנתת בי אתה נפחת בו" ככתוב בבראשית פרק ב': "וַיִּצְרֶךְ יְדָד אֱלֹקִים אֶת הָאָדָם עֶפְרָן מִן הָאֲדָמָה וַיִּפַּח בְּאָפָיו נְשֵׁמַת חַיִּים וַיְהִי הָאָדָם לְנֶפֶשׁ חַיָּה."

כתב הרמב"ן: (בראשית פרק ב' פסוק ז') "זיפח באפיו נשמת חיים ירמוז לנו הכתוב הזה מעלת הנפש יסודה וסודה, כי הזכיר בה שם מלא, ואמר כי הוא נפח באפיו נשמת חיים, להודיע כי לא באה בו מן היסודות כאשר רמז בנפש התנועה (לעיל א' כ'), גם לא בהשתלשלות מן השכלים הנבדלים, אבל היא רוח השם הגדול, מפיו דעת ותבונה, כי הנופח באפי אחר מנשמתו יתן בו וזהו שנאמר: (איוב ל"ב ח') "ונשמת שקי תבינם":

אמרו חז"ל "מאן דנפח מדיליה נפח" - פירוש: מי שנופח בדבר משלו נופח. וכוונת חז"ל לומר שנשמת יהודי היא חלק אלוך ממעל. חלק מבורא עולם. וכן כתוב בתורה "פִּי חֵלֶק יְדָד עִמּוֹ" (דברים לב ט) עם ישראל הם חלק מה';

פירוש הרקאנאטי על התורה, פרשת ראה: "ואמר בנים אתם לד' כמו שכתוב 'וזאת התעודה בישראל' (רות ד' ז') או ירמוז עוד כי אצילות נפשותיהן של ישראל ממנו יתעלה כד"א 'ממני פריך נמצא' (הושע י"ד ט') מה שאין כן באומות."

פירוש הרקאנאטי על התורה, פרשת בראשית: "הנה לך בביאור כי שם אדם נופל על הצורה, לא על החומר, ועל כן אין אומות העולם קרויין אדם כי נשמתם מרוח הטומאה. אמנם ישראל ששמתם מרוח קדשו שנאמר 'ממני פריך נמצא' ופריו מתוק" להכי שהרמז בו לאילן הנקרא כל שמשם פורחות הנשמות הם הנקראים אדם והם בצלם אלהים. ואמרו רבותינו ז"ל תוכו רצוף אהבה מבנות ירושלם מופרשות הן נפשות ישראל מנפשות האומות שאין נפשות הצדיקים מתערבות בנפשות הרשעים."

אתה, יהודי יקר, חלק מנשמתו של בורא עולם, חלק שהפריד ממנו.

פרק 7 מדוע הדבקות היא תכלית עבודת האדם?

כתב הרמח"ל: (ספר דעת תבונות, א', מ"ב) "איבעית אימא סברא, הנשמה אינה אלא חלק אלוה ממעל, הנה אין תשוקתה ודאי אלא לשוב ולדבק במקורה ולהשיגו, כטבע כל עלול החושק לעילתו, ואין מנוחתה אלא כשתשיג את זה."

פירוש:

איבעית אימא סברא - אחרי שאדם יודע שהוא חלק אלוה ממעל, בסברה פשוטה הוא מבין שכל תכליתו זה הדבקות. הנשמה אינה אלא חלק אלוה ממעל - זה מה שכתבנו בפרק הקודם, שנשמת היהודי היא חלק מה' יתברך. הנה אין תשוקתה ודאי אלא לשוב ולדבק במקורה ולהשיגו, כטבע כל עלול החושק לעילתו. - מסביר הרמח"ל שמצוות הדבקות מטרתה לתת לנשמה לחזור לאותו מקור שממנו יצאה, להחזיר את הבריאה לאחדות עם ה'. הנשמה מטבעה רוצה לשוב ולהדבק בה', אלא שברא ה' את המסך ושמו גוף שהוא מונע מהאדם להרגיש את תשוקת הנשמה. כלשון המסילות ישרים פרק א': 'אמנם ראוי לו שתהיה כל פנייתו רק לבורא יתברך, ושלא יהיה לו שום תכלית אחר בכל מעשה שיעשה אם קטן ואם גדול אלא להתקרב אליו יתברך ולשבור כל המחיצות המפסיקות בינו לבין קונו, הן הנה כל עניני החומריות והתלוי בהם, עד שימשך אחריו יתברך ממש כברזל אחר אבן השואבת.'

אומר ה' ליהודי : אני הפרדתי חלק ממני ושמתי אותו בך מבקש אני ממוך תחבר בחזרה את מה שהפרדתי.

כיצד תחבר? על ידי שתאהב את ה' יתברך כמו שציונו "ואהבת את ה' אלוקיך", על ידי זה תתחבר בחזרה לאביך שמשם הגעת.

וכך תקרא את קריאת שמע : "שמע יהודי ה' אלוקינו הוא אחד" כל מהות אחדות, וממילא תפקידך להתחבר אליו להתאחד עמו. **כיצד?** "ואהבת את ה' אלוקיך" - ע"י שתאהב את ה' תיצור אחדות.

ובדרך דומה כתב המהר"ל בספרו נתיבות עולם ב', נתיב אהבת השם, פרק א':
 'ולפיכך אמר "ה' אלהינו ה' אחד ואהבת את ה' אלוקיך" וגו' (באור: לכך הם סמוכים)
 כי מצד שהוא ית' אחד אין לשום נמצא בעולם הנפרד מאתו, כי הכל תלויים ודבקים
 בו יתברך כי הוא ית' עיקר הכל, ומפני כך שייך אהבה אל השם ית'.
 ויותר שייך אהבה אל השם ית' ממה ששייך אהבה בשאר דברים, כי כל אהבה שיש
 בין האוהבים אף שהם דבקים זה בזה, מכל מקום יש לכל אחד ואחד מציאות בעצמו,
 אבל האהבה אל הש"י במה שהאדם שב רוחו ונפשו אליו לגמרי עד שאין לאדם
 מציאות בעצמו ו**בזה הוא מתדבק לגמרי בו**.
 וכדכתיב בדברים י"א: "לאהבה את ה' אלוקיכם ולדבקה בו" ו**בזה שייך אהבה גמורה**.

ספר העקרים, מאמר שלישי, פרק ל"ה: "עד שיצדק עליהם יחד גדר האהבה,
 כי האהבה היא **התאחד דבר הנאהב עם האוהב** והתדבקם יחד דבוק שכלי בשלמות".

סיכום:

תפקיד האדם לחבר את מה שה' הפריד.
 החיבור נעשה על ידי אהבת ה' יתברך.

פרק 8: מי היא רעייתי?

בראשית פרק ב':

"וַיִּפֹּל יְדֹד אֱלֹהִים תְּרַדְמָה עַל הָאָדָם וַיִּישָׁן וַיִּקַּח אֶחָת מֵצִלְעֹתָיו וַיִּסְגֵּר בְּשָׂר תַּחְתָּנָהּ: וַיִּבֶן יְדֹד אֱלֹהִים אֶת הַצֶּלַע אֲשֶׁר לָקַח מִן הָאָדָם לְאִשָּׁה וַיִּבְאֶהָ אֶל הָאָדָם: וַיֹּאמֶר הָאָדָם זֹאת הִפְעַם עָצָם מֵעַצְמִי וּבָעֹר מִבְּשָׂרִי לָזָאת וַיִּקְרָא אִשָּׁה כִּי מֵאִישׁ לָקְחָה זֹאת:"

זוהר חלק א דף פ"ה/ב': "וכד נשמתין נפקין דכר ונוקבא כחדא נפקין, לבתר כיון דנחת, מתפרשן דא לסטרא דא ודא לסטרא דא, וקב"ה מזווג לון לבתר, ולא אתייהיב זווגא לאחרא אלא לקב"ה בלחודוי, דאיהו ידע זווגא דלהון, לחברא לון כדקא יאות, זכאה הוא בר נש דזכי בעובדוי ואזיל באורח קשוט, בגין דאתחבר נפש בנפש כמה דהווי מעקרא, דהא אי זכי בעובדוי, דא הוא בר נש שלים כדקא יאות."

באור:

וכאשר הנשמות יוצאות, זכר ונקיבה כאחד יוצאות, אחר כך יורדות לעולם הזה נפרדות זו לצד זה וזו לצד זה, והקב"ה מאחד אותם אחרי כן, ולא ניתן האיחוד ביניהם לאחר אלא להקב"ה לבדו, שהוא יודע את זיווגן המתאים לחבר ביניהם כיאות, זכאי הוא האדם שזך במעשיו והולך בדרך אמת, שבזה מתחברת נפש בנפש כמו שהיו מתהחלה, שהריו זכה במעשיו, זה הוא אדם שלם כמו שראוי.

ספר ראשית חכמה, שער הקדושה, פרק ששה עשר: "ונראה מתוך הלשון שצריך לכוון שכשם שגוף האדם נשלם מחסרונו דהיינו הצלע אשר לוקח מהאדם בהזדווגו, כן נשמתו גם כן חסרה מפני שגם כן הנשמות כאשר נאצלות מלמעלה הם נאצלות זכר ונקבה, כדפי' בזוהר בענין בת פלוני לפלוני ולמטה הם נפרדות, ונמצא שבזווג הם משתלמין הנשמות זכר בנקבה, וכן במציאות גופם כדפי' והיינו נפשא חד וגופא חד, שכשם שיש אחדות בגוף כן בנפש. והקדמה זו מוכרחת ואמתית בלי שום פקפוק."

רמב"ן האמונה והבטחון פרק כ"ד:

"הנפש עשאה הקב"ה בפירוד, וחלקה לשני חלקים ושם החלק האחד בגוף זה והחלק השני שם בגוף אחר, ובהתחבר זה עם זה תתעורר האהבה הקדמונית".

חתם סופר במהדורות חדשות מכת"י גטין צ:
 "ואומר כי דביקות הזיווג היא קשירת נפשם העליונה, שהרי כן נבראו תחילה,
 גוף אחד דו פרצופין, ולא היה להם כי אם רוח אחד וגם אחר הפרדם היה כן ורוח
 אלוקים שופע על שניהם כאחד, והוא דביקות אהבתם האמתית".

היכן מרומז בתורה כי איש ואשתו הם נשמה אחת?

1. "עֲרֹת אָחִי אָבִיךָ לֹא תִגְלֶה אֶל אִשְׁתּוֹ לֹא תִקְרַב דְּדַתְךָ הוּא"
פירושו: כיצד תגלה את ערות אחי אביך? אם תבוא על אשתו שהיא נשמת אחי אביך.

2. במשכן היה לכל קרש שני אדנים מתחתיו.

שאלה: האם ראינו אדם שעושה לרגל אחת שתי נעלים?

מדוע חתכו את הקרש לשנים ועשו לו שני אדנים?

פירושו: המשכן הוא רמז ליהודי כל יהודי הוא קרש אחד, שירד למטה לעולם הזה
 חתכו את נשמתו לשניים, חצי נשמה אצלו וחצי אשתו, וזהו שני אדנים תחת
 הקרש האחד. ולמעלה היו כל הקרשים משולבים זה מסמל שבשורש הנשמות כל
 ישראל הם אחד, וזה יסוד ואהבת לרעך כמוך.

למדנו שאשתך היא חלק שהופרד מנשמתך.

נמצא שיצירתה היא דוגמת יצירת האדם.

לסיכום:

- א. איש ואשתו הם לא רק גוף אחד אלא גם נשמה אחת, שירדו לעולם התחלקה נשמתם, וכשמזדווגים מתחברת הנשמה.
- ב. נשמת היהודי היא חלק מה' יתברך שהפריד ממנו.
- ג. יצירת האישה היא כעין משל ליצירת האדם.

פרק 9 מדוע לאהוב את רעיתך?

הערה: פרק זה חשוב ביותר, יש לקוראו כמה וכמה פעמים.

נתבונן ונראה שיש השוואה נפלאה בין הדבקות באישה לבין הדבקות בה':

אומר ה' יתברך לכל יהודי: 'אני יצרתי פירוד. הפרדתי חלק ממך ושמתני אותו אצל אשתך, מבקש אני ממך למלא תפקיד בעולם.

ומהו תפקידך? לחבר את מה שאני הפרדתי, תיצור אתה בעצמך אדם⁵.

כיצד יכול האדם לחבר שני חלקי נשמה שנפרדו?

באה התורה ואמרה "ודבק באשתו" – תאהב את אשתך,

אהבה ביניכם יוצרת חיבור בין הנשמות להיות אחד.

יש כאן נשמה שחולקה לשניים.
תפקיד האדם לאהוב את אשתו,
אהבה יוצרת חיבור, ובזה בא הדבר אל שלמותו.

חתם סופר במהדורות חדשות מכת"י גטין צ':

"ואומר כי דביקות הזיווג היא קשירת נפשם העליונה, שהרי כן נבראו תחילה,

גוף אחד דו פרצופין, ולא היה להם כי אם רוח אחד וגם אחר הפרדם היה כן ורוח

אלוקים שופע על שניהם כאחד, והוא דביקות אהבתם האמתית."

מהר"ל בספרו נתיבות עולם ב', נתיב אהבת השם, פרק א':

"ולכך האהבה בין איש לאשתו כי הוא הדבקות הגמור עד שנעשים דבר אחד

ויש בזה תשוקה, ואם כן האהבה מצד שהם דבר אחד ומצד הזה היא האהבה לא

זולת זה, מכיון שיושלם בו נעשה עמו דבר אחד ומצד הזה האהבה".

⁵ בראשית פרק א' כ"ו: "וַיֹּאמֶר אֱלֹקִים נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ כְּדְמוּתֵנוּ"

לרש"י קשה מהו הלשון נעשה לשון רבים? ומתרץ: "נעשה אדם" – אע"פ שלא סייעוהו ביצירתו ויש מקום למינים לרדות, לא נמנע הכתוב מללמד דרך ארץ ומדת ענוה שיהא הגדול נמלך ונוטל רשות מן הקטן, ואם כתב "אעשה אדם" לא למדנו שהיה מדבר עם בית דינו אלא עם עצמו. ותשובתו כתובה בצדו ויברא את האדם ולא כתיב ויברא:

ועוד שמעתי בזה לדרוש: שה' אומר לכל יהודי בא אני ואתה ונעשה ממך אדם, אתה תשתדל ואני אגמור את המלאכה ויהיה אדם שזה "זכר ונקבה בראם ויקרא את שמם אדם".

כתוב כאן יסוד גדול מאוד:
לא מספיק להתחתן בשביל לאחד את הנשמות,
צריך לאהוב אהבה גמורה-דבקות, רק כך מתאחדים הנשמות.
וכל חיי האדם עליו לעבוד לאהוב את אשתו בשביל להתאחד.

בא נראה את כל הדברים שלמדנו כתובים בתורה הקדושה בבראשית, ב', כ"ג:
”וַיֹּאמֶר הָאֱדָם זֹאת הַפְעַם עַצְמָם מֵעַצְמֵי וּבִשָּׂר מִבְּשָׂרֵי לְזֹאת וַיִּקְרָא אֱשָׁה כִּי מֵאִישׁ
לְקַחָהּ זֹאת: עַל כֵּן יַעֲזֹב אִישׁ אֶת אָבִיו וְאֶת אִמּוֹ וְדָבַק בְּאִשְׁתּוֹ וְהָיוּ לְבֶשֶׂר אֶחָד”

כתוב בתורה שאדם מתחתן בגלל שהאישה הופרדה מהאיש,
ושאלנו בתחילת החוברת:

- א. מעולם לא ראיתי שאשתי הופרדה ממני?
- ב. מה יעזור שאתחתן לעניין שהאישה הופרדה ממני?
- ג. מהו והיו לבשר אחד? (עיין רש"י ורמב"ן)

תשובה:

התורה מגלה לכל יהודי, דע לך אשתך היא חלק ממך.
אצל אדם הראשון זה היה גם חלק מגופו ואצל שאר הדורות זה חלק מנשמתם.
תפקיד האדם ליצור דבר שלם, לחזור לאחד, לכן מה תעשה, תתחתן עם הנשמה
שלך, אבל זה לא מספיק, צריך גם ודבק באשתו, תאהב אותה אהבה עזה,
ואז תזכה "והיו לבשר אחד, על ידי אהבה שביניכם אתם אחד ממש.

על כן- בגלל שתפקידך לחבר את הפירודים שה' יצר, לכן תלך להתחתן,
תאהב את אשתך אהבה תמידית, ובזה יהיה הכול אחד.

ישעיה פרק נ"א א'-ב':

”שִׁמְעוּ אֵלַי רְדֹפֵי צֶדֶק מִבְּקִשְׁי יִדְוֹד הַבֵּיטוּ אֶל צוּר חֲצִבְתֶּם וְאֶל מַקְבַּת בּוֹר נִקְרְתֶם:
הַבֵּיטוּ אֶל אַבְרָהָם אֲבִיכֶם וְאֶל שָׂרָה תַחֲזוּלְלֶכֶם כִּי אֶחָד קְרָאתִיו וְאַבְרָכָהוּ וְאַרְבֶּהוּ:”

מהר"ל בספרו גבורות השם פרק ל"ו:

'ואברהם נקרא אחד דכתיב בישעיה נ"א- "הביטו אל אברהם אביכם ואל שרה תחוללכם כי אחד קראתיו", וזה הטעם שנקרא אחד מפני שהיה ראשון ובזה היה אחד, ולענין אחדות שלו נכלל עמו אשתו כי האישי עם האישיה הם אחד כי אין אחד זולת הקדוש ברוך הוא, ולכך ברא לו הקדוש ברוך הוא הנקבה שאם לא כן היה האדם יחיד בתחתונים כמו שבארו רז"ל (פדר"א פ' י"ב) על "לא טוב היות האדם לבדו אעשה לו עזר כנגדו", נמצא כי אחדות האדם על ידי אשתו וכדכתיב (בראשית ב') "והיו לבשר אחד" לכך אמר "הביטו אל אברהם אביכם ואל שרה תחוללכם כי אחד קראתיו", ומה שאמר "כי אחד קראתיו" על שניהם אומר כי עם אשתו קראו אחד'.

רואים מפסוק זה דבר מדהים: מה מעלתו של אברהם אבינו? שהצליח לאהוב את שרה עד שהתאחד עמה להיות נקרא אחד. עכשיו נבין למה נקראה אהבה בתורה דבקות? כי אהבה גדולה מדביקה את האדם לאשתו או לה'.

ספר העקרים, מאמר שלישי, פרק ל"ה: "עד שיצדק עליהם יחד גדר האהבה - כי האהבה היא התאחד דבר הנאהב עם האוהב והתדבקם יחד דבוק שכלי בשלמות". ורק כלפי שניים בלבד אדם חייב כזאת אהבה גדולה: כלפי אשתו וכלפי בוראו.

אהבה בגימטריא כמו "אחד". כמו שכתב בראשית חכמה: "וזה סוד אהבה בגי' אחד.⁶ שהאוהב מתאחד באהוב ממש, בענין ונפשו קשורה בנפשו, ולכן סמוך ואהבת לאחד". כאשר נשמה של יהודי אוהבת נשמה של יהודי אחר הם מתאחדים לנשמה אחת, כמו שכתוב על יעקוב אבינו שאהב מאד את בנימין: "נפשו קשורה בנפשו" (בראשית מ"ד ל') הנפשות התחברו. כך מי שאוהב את אשתו, נשמותיהם נדבקות, וכאשר יצא מהגוף הגשמי, ידבקו הנשמות להיות אחד, ובזה בא הדבר על תיקונו.

כמה נפלא לראות כי תפקיד האדם כלפי בוראו, הוא בדיוק כתפקידו כלפי אשתו.⁷

⁶ רמז נוסף: אהבה-אהבה=26 שזה שם ה' ולכן: "זכו- שכינה ביניהם".

כאשר יש אהבה בין שנים, יש כאן נשמה אחת שלימה, ואז באה שכינה לשרות. ה' הוא אחד ושוכן במי שהוא אחד, ולכן נקרא בשם- "שלום".

⁷ בעשרת הדיברות בדיברה השנייה בצד ימין היה כתוב "לא יהיה לך אלוקים אחרים על פני", ובצד שמאל היה כתוב "לא תנאף", מה הקשר ביניהם? "לא תנאף" פירושו: שלא אישה לא יהיה קשר עם איש נוסף חוץ מבעלה שכל אהבתה תהיה רק לבעלה, "לא יהיה לך" פירושו: שלא תאמין שיש עוד כוח שיכול לתת לך שפע חוץ מה' יתברך. והשורש אחד: כל קשר עם נותן נוסף הורס את הקשר עם האחד שאיתו צריכים להתאחד.

שאלנו בהתחלה האם החיוב לאהוב הוא דאורייתא הוא דרבנן?

יוצא מכאן שהחיוב הוא דאורייתא גמור, אבל אין זה כתוב בתורה בתור חיוב אלא בתור עצה טובה: אמרה לך תורה אם רצונך להיות שלם - להיות אדם, הדרך לכך היא לאהוב את רעייך.⁸ ומה שכתב הרמב"ם "צוו חכמים" יתכן ורק לגבי החיוב לכבד כתב שזה מדברי חכמים.

לסיכום:

- א. איש ואשתו נוצרו מחלק אחד ותפקידם להתחבר.
- ב. בדיוק כשם שהאדם והשוי"ת הם חלק אחד שהופרדו ותפקיד האדם להתחבר.
- ג. ומה מחבר? אהבה.
- ד. לשם מה אדם מתחתן? בשביל להיות שלם - אחד.

מדוע הגט נקרא בתורה לשון גט **כריתות**, לשון שמצאנו למי שנפשו נכרתת מחיי עולם הבא?

אלא לימדה אותנו התורה כשם שאכילת חמץ בפסח חייבים עליה כרת, פירוש הדבר שהנשמה של היהודי מתנתקת מבוראה. כך לגבי איש ואשתו שתי הנשמות אגודות למעלה, וכאשר נותנים גט מנתקים את החיבור ונוצרות שתי נשמות בעלי מומין.

זה לשון החתם סופר:

"וע"כ כי תבוא בגידה ביניהם ע"כ תוכרת הנפש הבוגדת ממקור חוצבה, שלא יהיו אגודים למעלה עוד וכו' ואמנם בהפרדם וכריתות נפשותם נעשו בעלי מומין"

משנה מסכת פסחים פרק ג':

"ההולך לשחוט את פסחו, ולמזל את בנו, ולאכול סעודת ארוסין בבית קמיו ונזפר שיש לו חמץ בתוך ביתו, אם יכול לחזור ולבער ולחזור למצותו, יחזור ויבער. ואם לאו, מבטלו בלבד."

⁸ בנוסף כאשר אדם אוהב את אשתו הוא מקיים גם מצוות ואהבת לרעך כמוך, כי עיקר הכוונה במצווה זו לאהוב את אשתו שהיא נקראת רעך-רעים אהובים.

תלמוד ירושלמי מסכת פסחים דף כ"ג, ב':
 "גמ' א"ר יוסה בי ר' בון בוא וראה מה גדול הוא השלום שהוקש לשני דברים שחייבין
 עליהן כרת מילת בנו ושחיטת פסחו."

מה הקשר בין ברית מילה וקרבת פסח לסעודת ארוסין?
 שהמשנה משווה את חומרתם כאחד.
 ברית מילה וקרבת פסח אם לא עושים חייבים כרת, כך גם אם אין שלום בית יש
 מציאות של כרת.
 כמה חשובה כל תוספת של אהבה בין איש לרעייתו.⁹

⁹ לפעמים במהלך ניקיונות הפסח מחסירים בשלום הבית,
 אם נאמר במשנה שבשביל תוספת חיבה בין בני הזוג,
 עדיף לוותר על כל בדיקת חמץ, ולהסתפק בביטול בלב,
 קל וחומר מותר למעט בניקיונות ולא לבוא לידי מיעוט שלום.

פרק 10 סיכום הדברים למה יהודי מתחתן?

למדנו מכאן פירוש נפלא מה הסיבה לנישואין:

אין הנישואין רק אמצעי לקנות קניינים (מידות טובות וכד'), אלא הם בעצמם תכלית. תפקיד האדם בעולמו הוא לחבר את הפיזודים שה' יצר, והדבק המחבר הוא האהבה.

וכך כתב החזו"א במכתבו לאברך בשנה הראשונה:

'ושמח את אשתו אשר לקח, חובה, כיצד משמחה? טבע שלה להתענג על חינה בעיניו ואליו עיניה נשואות, עליו להשתדל להראות אהבה וקירוב בריבוי שיחה וריצוי, ומה שאמרו אל תרבה שיחה עם האשה, באינו צריך לריצוי מדבר, ולא בשנה ראשונה שצריך להשתדלות ההתאחדות שזה כוונה היצירה - "והיו לבשר אחד".'

מלמד אותנו ה'חזון איש' שמה מטרת "ושמח את אשתו"? וכן כל שאר הדברים שבין איש לאשתו?

התאחדות, שזו כוונת היצירה.

דהיינו תכלית כל בריאת איש ואשה נפרדים היה בשביל שיצליחו הם על ידי מעשיהם להגיע לאחדות הראשונה, ליצור את האדם השלם, לא מספיק זה שהתחתנו, זה רק ההתחלה. בשביל להתאחד צריך הרבה אהבה ביניהם, וזה משיגים על ידי שמשמחה, משוחח עימה ועוד.¹⁰

לסיכום:

כשאדם מתחתן הוא רק מתחיל את עבודת האחדות, וככל שאוהב את אשתו יותר כך גדלה האחדות.

¹⁰. ניתן לומר לפי זה דבר נחמד: כל דבר שאדם קונה הוא עושה קנין אחד וקונה אותו, לדוגמא: אדם קונה עבד עברי הוא נותן כסף ובזה העבד שלו, מדוע אדם שרוצה לשאת אשה צריך שני קניינים: 1. קידושין (כסף או שטר) 2. נישואין (חופה), למה לא מספיק קנין אחד?.

באו לומר ליהודי: אל תחשוב שבזה שהתחתנת סיימת את עבודת האחדות, צריך עדין נישואין (חופת יחוד) להתאחד ולהתאחד כל החיים.

וכן אדם שרוצה להתאחד עם ה' יתברך, לא מספיק שיש לו אמונה בה' - יראה (שזה בחינת ארוסין ככתוב "וארסתיך לי באמונה") אלא צריך נישואין- אהבת ה'.

פרק 11 מה פרוש: כל התורה ניתנה לעשות שלום?

שאלנו בתחילת החוברת מה הבאור בדברי הרמב"ם בהלכות חנוכה פרק ד' ו"ד:
 "היה לפניו נר ביתו ונר חנוכה, או נר ביתו וקדוש היום, נר ביתו קודם משום שלום
 ביתו. שהרי השם הנמחק לעשות שלום בין איש לאשתו, גדול השלום שכל התורה
 ניתנה לעשות שלום בעולם, שנאמר במשלי ג': דרכיה דרכי נעם וכל נתיבותיה שלום".

האם כל התורה נועדה לעשות שלום, הרי יש הרבה מאוד מצוות בין אדם למקום?

שלום אצל הרמב"ם הכוונה - אחדות מוחלטת בין שניים, הרמוניה, מיזוג.
 אם כל אחד עומד בפני עצמו אפילו ללא מריבה אין כאן שלום.
 רק כאשר יש בין שנים אהבה אחווה שלום ורעות, אז הם בשלום. הם בשלימות.
 לפי זה נבין שכל מקום שאנו מזכירין שלום בית הכוונה לאחדות מלאה בין בני הזוג.
 "אוהבה כגופו".

"עושה שלום במרומיו" - למעלה במרומים יש שני כוחות אש ומים, ה' עושה שלום
 ביניהם, אין הכוונה שה' דואג שהאש לא תכלה את המים, והמים לא יכבו את האש
 אלא ה' ממוזג את שניהם ליצירה אחת - שמים.

כותב הרמב"ם: כל התורה ניתנה לעשות שלמויות בעולם. איזה שלמויות?
 בין איש לאשתו - אהבת אשתו כגופו (אהבת עצם)
 ובין אדם לקונו - "ואהבת את ה' אלוך" עד כדי דבקות.

הרמח"ל כתב שמטרת האדם להגיע לדבקות.
 הרמב"ם כתב שמטרת התורה לעשות שלום.
 אין זה סתירה, משום ששלום פירושו אהבה גמורה בין שנים, והיא הדבקות.

היכן אנו מתפללים כל יום על אהבת אשתו?
 בברכת "שים שלום", ובכל קדיש אנו אומרים "עושה שלום".

לסיכום:

שלום פירושו איחוד גמור.
 מטרת התורה היא יצירת איחוד בין הנפרדים,
 עד שנגיע למצב של "ה' אחד ושמו אחד".

פרק 12 מה קורה כאשר מתנגשות השלמויות?

לפניך שתי אפשרויות:

לעשות שלום בין איש לאשתו או שלום בין אדם לקונו- מי קודם?

פוסק הרמב"ם:

שלום ביתו עדיף, ולכן עדיף לוותר על נר חנוכה למרות שמצווה זו חביבה מאוד, ותקרב אותך מאוד לאבינו שבשמים, אבל מצווה שתקרב אתך לרעייתך עדיפה.

מנין יודע הרמב"ם דין זה?

כותב הרמב"ם שהרי השם נמחק לעשות שלום בין איש לאשתו.

מכאן למדנו שרצון ה' לוותר על השלום איתו בשביל שיהיה שלום בין איש לאשתו.

מדוע?

יתכן לומר בזה כמה וכמה הסברים,

אבל העיקר הוא לזכור שזה רצון ה', ששלום ביתו יקדם לשלום עם אבינו שבשמים.

נמצא שאדם מכבד ואוהב את רעייתו איזו מצווה הוא עושה?

מצוות השלום - שהיא מטרת כל התורה.

היכן היא כתובה בתורה?

"על כן יעזוב איש את אביו ואת אמו ודבק באשתו והיו לבשר אחד."

פרק 13 מדוע ואהבת לרעייתך כמוך זוהי כל התורה כולה?

דברים, ח', ג': "וַיַּעֲבֹד וַיִּרְעֵבָה וַיֵּאָכְלָה אֶת הַפֶּהוּ אֲשֶׁר לֹא יָדַעְתָּ וְלֹא יָדָעוּ אֲבֹתֶיךָ לְמַעַן הוֹדִיעֶנָּה כִּי לֹא עַל הַלֶּחֶם לְבַדּוֹ יַחִיָּה הָאָדָם כִּי עַל כָּל מוֹצֵא פִי יִדְוֹד יַחִיָּה הָאָדָם:"

ספר הליקוטים לר' חיים ויטאל זצ"ל, פרשת עקב, פרק ח':
מעלה גדולה יש לאישה, ולחם יקרא אישה, כעניין שנאמר (בראשית ל"ט) כי אם הלחם אשר הוא אוכל, ועל מלשון מעלה, כי לא המדרש הוא העיקר כי אם המעשה, וע"י אשה יכול האדם לקיים כל המצות, חיי העולם הזה והעולם הבא.
וז"ש על הלחם לבדו יחיה האדם, כי בזכות שנשא אישה לבד יחיה, כי מוחלין לו על כל עונותיו, מלבד שמציל עצמו מן החטא:

ומה גם שארז"ל כי השרוי בלא אשה שרוי בלא טובה וכו', בלא חיים, וענין (קהל' ט') ראה חיים עם האשה וכו', הרי שיחיה על זכות לקיחתה לבד. ומה גם שיהיו לו בנים, וימולם ויפדם, וילמדם תורה ועבודת ה'.

ומלבד זה על כל מוצא פי' ה' יחיה האדם: באמצעות האישה, והכוונה שיקיים כל המצות, שאם יאהוב אותה כגופו, יקיים מצות ואהבת לרעך כמוך, ששם נכלל כל התורה, כנז' בגמ' על אותו שאמר למדני תורה על רגל אחת, ואמר לו "ואהבת לרעך כמוך", אם תקיים זה כאילו קיימת כל התורה כולה:

מדוע כאשר אדם אוהב את רעייתו הוא מקיים את כל התורה כולה?

יש לומר בזה באור נפלא: למדנו שכאשר האדם אוהב את רעייתו הוא מביא לידי חיבור בינו לבין רעייתו ובזה הוא ורעייתו נעשים אחד "והיו לבשר אחד". כמו שכתוב על אברהם ושרה "כי אחד קראתיו".

אומר ה' יתברך ליהודי: כשם שאתה הווה עימי כך אני הווה עימך (רמב"ן שמות ג' י"ד), כשם שאתה מתנהג עם ביתי כך אני מתנהג עמך, אם אתה מחבב ומיקר את ביתי היקרה ומקרב אותה אליך, כך בדיוק אני נוהג עימך, וכנגד מה שאתה קרבת אותה אליך כך גם אני מקרב אותך אלי. (בבחינת קנה אחד קבל את השני במתנה).¹¹

¹¹ מחמת הקיצור נכתוב שרעיון זה רמוז במילים בברכת כהנים: "ישא ה' פניו...וישם לך שלום", שלמה ישא פניו (לפנים משורת הדין)? בגלל שאתה נתת שלום בינך לבין רעייתך, וכן אומרים בסיום ברכת שים שלום: "וטוב בעיניך לברך... בשלום", למה טוב בעיניו? היות וככר שמנו שלום כמו שאמרנו "ברכנו אבינו כולנו כאחד".

והיות ולמדנו שכל התורה מטרתה להתקרב לבורא עולם, נמצא שכאשר אדם אוהב את רעייתו הוא מקיים כפשוטו ממש את כל התורה כולה, הוא גם מתאחד עם רעייתו, וגם מקבל מתנה מה' איחוד איתו יתברך.

ואולי זהו מה שדרש ר' חיים ויטאל זצ"ל מהפסוק:
 'לחם זו אשה, שהוא אוהב את אשתו זה כבר מעלה עצומה שבזה הוא נהיה אדם, ולכן מוזכר בפסוק האדם מה שלא מוזכר בכל הפסוקים הסמוכים, ובא הפסוק ללמדך: "לא על הלחם לבדו" (לא רק חיבור לרעיתו) "יחיה האדם" (שגם זה לבד מעלה עצומה שכן בחיבור עם רעייתו הוא נהיה חי (ככתוב: "ראה חיים עם אשה אשר אהבת") "כי על כל מוצא פי ה' יחיה האדם" (כי ברעייתך יש גם חיבור עם ה' כמו שמופיע בזוהר הרבה שאדם מתחבר לאשתו הוא מתחבר לשכינה נמצא הוא גם דבק בה'). וכיוצא בזה בלחם:

ספר הליקוטנים, פרשת עקב, פרק ח':

'ועם זה יתורץ קושיא זו, שאיך אפשר בעולם שהלחם שהוא חומרי יזון חלקי הנפש שבאדם, שהוא רוחניות, ואם לא יאכל אדם לחם ולא שום מזון, כך ימות ברעב ותצא נשמתו ממנו, ואם יאכל כזית לחם יחיה, ואיך אפשר שהלחם יעמיד הנשמה הרוחנית?

תשובה:

שיש חיות אל המזון שהוא חלק רוחני שבו, להחיות חלק רוחני שבאדם. וזש"ה לכך האכילך את המן הרוחני, להודיעך כי לעולם אין מי שזן לאדם, אלא החלק רוחני שבו. וזש"ה "כי לא על הלחם לבדו יחיה האדם, כי על כל מוצא פי ה', דהיינו מה שיצא מפיו ית' בעת הבריאה, להוציא מן הארץ כל דבר ודבר, אותו הדיבור נכנס באותו המזון, והוא הוא המחיה את האדם.
ולכך צריך לברך על המזון, כי ע"י הברכה מתעורר החיות:

ויש להוסיף:

כשם שבלחם שבביל לעורר את החיות הרוחנית שבלחם צריך לברך ולהודות לה' כך גם צריך האדם לכוון לפניו שהוא נכנס הביתה להודות לה' שנותן לו את הזכות לכבד את בתו של מלך מלכי המלכים, ובזה הוא מעורר את השכינה שנמצאת ברעייתו.

גב. לפי זה יהיה מובן מדוע עשיית שלום עם רעייתו קודם לעשיית שלום עם אביו שבשמים, היות שכשעושה שלום עם רעייתו יש בזה גם עשית שלום עם אביו שבשמים, נמצא שקיים את שניהם.

פרק 14 למי התכוונה התורה ב-"ואהבת לרעך כמוך"?

ויקרא פרק י"ט:

"לא תשנא את אחיך בלבבך הוכח תוכיח את עמיתך ולא תשא עליו חטא:
לא תקם ולא תטר את בני עמך ואהבת לרעך כמוך אני ידוד:"

מדוע ב-"ואהבת" כתוב "לרעך"?

לגבי 'לא תשנא' כתוב 'אחיך', ברכילות ובנקימה כתוב 'עמך',

מדוע באהבת ישראל כתוב 'רעך'?

לכאורה היו צריכים לכתוב כמו "לא תשנא את אחיך" כך גם 'ואהבת לאחיך'?

נראה לומר בזה תירוץ נפלא שהוא חידוש גדול מאוד בהלכות אהבת ישראל:
בדרך כלל כשמדברים על אהבת ישראל אדם חושב מה אני יכול להתחזק?
לאהוב את החבר שכועס עלי, את השכן מלמטה וכדומה.

באה התורה ואומרת:

את אלה שרחוקים ממך (שהם בגדר 'אחיך') מספיק שלא תשנא ולא תיקום ותיטור,
אבל אם אלו ידידים שלך, ולא סתם ידידים אלא רעים שלך, להם תוסיף אהבה עד
שתגיע לאהבה כמוך.

וכך מתפרש הפסוק:

ואהבת למי שהוא כבר רעך - כמוך, אל תסתפק באהבת רעים תאהב אותו כמוך.

נמצא אם כן שעיקר מה שאדם צריך לעבוד על אהבת ישראל היא לאהוב יותר
את קרוביו שהוא כבר אוהב, את ילדיו שהוא אוהב, את אשתו שהוא אוהב,
להוסיף עוד ועוד אהבה עד שיגיע לאהבה כגופו בעז"ה.

וראה מה שכתב החיד"א בספרו ראש דוד, פרשת קדושים:

'דאיש ואשה שזכו שכינה ביניהם, וחיובא רמיא להיות כל איש שלם באהבתו לשארו
הקרוב אליו, כדי שתשרה שכינה ביניהם, ואפשר דזה רמוז בקראין, כי הנה האשה
אשר הוכיח ה' נקראת ריע, כמו שאמרו ז"ל אל תחרוש על רעך רעה, דאיירי באשתו,
וזהו שנאמר ואהבת לרעך כמוך, היא האשה, ובזה אני ה' שורה עליכם, כמו שאמרו
ז"ל שכינה ביניהם.'

וכן יש ללמוד שמצוות אהבת ישראל הגדולה ביותר זה לאהוב את האשה ממה שכתוב בגמרא ביבמות דף ס"ב, ב': 'האזהב את שכניו והמקרב את קרוביו... עליהם הכתוב אומר (ישעיה נ"ח) "אז תקרא וה' יענה".
 ובאר רש"י: לעיל מיניה כתיב... "ומבשרך לא תתעלם" - היינו אוהב את שכניו שהן כקרוביו ומקרב את קרוביו.

למדנו מדברי רש"י שהפסוק בישעיה מלמד אותנו שהקרוב קודם לכל אדם, זה לא רק כלפי צדקה וחסד אלא גם לגבי אהבת ישראל, יש דין לאהוב את הקרובים יותר מאשר את שאר עם ישראל, ואין לאדם קרוב יותר מאשר אשתו שהיא חלק מנשמתו.

וכך כתב בספר פלא יועץ, ערך שנאה:

'ולפי גודל מעלת מצות "ואהבת לרעך כמוך" שיהא כלל גדול בתורה, ראוי לאדם להתחזק ברוב עז ותעצמות ע"י מחשבות טהורות תמציות להעביר שנאה מלבו ולהיות מוציא מצה ומכניס אהבה ובפרט עם אשתו אפי' אם היא אישה רעה כל מום בה גרמה דנפל בחולקיה טב או ביש יגרר ויתחזק מאד חיילים יגבר לאהוב אותה כגופו כי רבה רעת השונא את אשתו... ובפרט בענין השנאה ואהבה ובפרט בין איש לאשתו בחושבו כי הדברים עתיקים ומעובדא דלתתא איתער עובדא דלעילא או בונה עולמות או מחריבן והשנאה והמחלוקת מעורר מדנים וקטיגורייא ופירוד למעלה וע"י אהבה ואחוה שלום ורעות מעורר אהבת דודים למעלה ועושה שלום במרומים דגורם יחוד קבה"ו וזהו הטעם שבזה תלוי גאולתינו ופדות נפשינו.'

פרק 15 לקט מתוך דברי המהר"ל - בעניין אהבת הבורא ואהבת רעיותו.

ספר נתיבות עולם ב', נתיב אהבת השם, פרק א':

ספר משליו(י"ז): "בכל עת אוהב הרע ואח לצרה יולד."

שלמה המלך רצה לומר, כי האדם אשר אוהב את רעו **אהבתו דביקה בו**, אף אם הגופות נפרדים מכל מקום נפשו של אוהב קשורה בו תמיד, ולכך אמר בכל עת אוהב הרע אף שאינו אצלו.

ואמר ואח לצרה יולד ר"ל כי הרע הזה כאשר יולד לאוהב שלו צרה נחשב אחיו להושיע אליו מצרתו, כי האח ראוי שיושיע לו בעת צרתו כי אחיו הוא בשר מבשרו ראוי שיושיע אליו בעת צרתו וכאלו נעשה אליו הצרה, והאוהב גם כן בעת צרת אוהבו הוא לו אח. (מכאן למדנו כיצד צריכה להראות האהבה לרעייתו).

ומשמע מן הכתוב הזה **כי עיקר האהבה הוא לרע שלו** מפני שהם שווים ודומים ולכך שייך בהם אהבה.

כי האהבה היא יותר אל דבר שהוא הפכו כמו אהבת איש לאישה והרי זה זכר וזו נקבה והם מחולקים אינם שווים, והראיה שהאהבה לדברים שאינם שווים **כי כל אהבה הוא חבור** וכל חבור הוא לדבר שאינו דומה, כמו האדם שיש בו חמימות מתחבר אל דבר הקר שהוא הפך זה והארץ היבשה מתאוה למטר. **(סיבה ראשונה לאהבה: מצד שהם משלימים זה את זה).**

ואם כן יקשה לך כי אצל הש"י תמצא שניהם האהבה והיראה ולמה זה ואיך שייך אהבה אל השם ית' שאין ביניהם שוים דמיון כלל? אמנם לפי מה שאמרנו לא יקשה כי אף שהוא ית' בשמים ואתה על הארץ ואי אפשר לומר בפה הרחוק שבין השם ית' ובין האדם, אבל פירוש הדבר כמו שאמרנו, **כי השם ית' הוא קיום האדם וא"א זולתו ולפיכך שייך אהבה אליו**, כי כל דבר הוא אוהב דבר אשר הוא השלמתו והוא ית' השלמת האדם: **(סיבה ראשונה לאהבת הבורא: מחמת שהוא מקיים את האדם ומשלימו).**

אמנם אשר נראה מדברי חכמים, כי האהבה שיש לאדם אל בוראו הוא מצד אחר, וזה שאמרו בפרק הרואה (ברכות ס"א, ב'): 'כשהוציאוהו לרבי עקיבא להריגה זמן ק"ש היה והיו סורקין את בשרו במסרקות של ברזל והיה מתכוון לקבל עליו עול מלכות שמים באהבה אמרו לו תלמידיו רבינו עד כאן אמר להם כל ימי הייתי מצטער על הפסוק הזה בכל נפשך ואפילו הוא נוטל את נפשך אמרתי מתי יבא לידי ואקיימנו

ועכשיו שבא לידי לא אקיימנו היה מאריך באחד עד שיצאת נשמתו באחד יצאת בת קול ואמרה אשריך ר' עקיבא שיצאת נשמתך באחד.

ועתה יקשה לך למה היה מקיים שיאהב השם ית' בכל לבבו ובכל נפשו במה שהיה מאריך באחד עד שיצאה נשמתו באחד?

אבל הדבר הזה, כי האהבה שיש לאדם אל השם ית', במה (הוא מחמת) שהאדם מצד עצמו אינו דבר רק מן השם ית' בא האדם ואליו האדם שב, **כי הכל שב אליו ית' ואין דבר זולתו רק השם ית' והוא אחד ואין זולתו...** ולפיכך ר"ע היה מאריך באחד עד שיצאה נשמתו, כי מה שהוא ית' אחד הנשמה אליו ית' תשוב, וכאשר היה מאריך באחד עד שיצאה נשמתו היתה נשמתו שבה אל הש"י לגמרי במה שהוא אחד, **ומזה הצד נמצא האהבה**, ולפיכך אמר ה' אלהינו ה' **אחד ואהבת את ה' אלקיך וגו'**, כי מצד שהוא ית' אחד אין לשום נמצא בעולם הנפרד מאתו, כי הכל תלויים ודבקים בו יתברך כי הוא ית' עיקר הכל, ומפני כך שייך אהבה אל השם ית'. ויותר שייך אהבה אל השם ית' ממה ששייך אהבה בשאר דברים, כי כל אהבה שיש בין האוהבים אף שהם דבקים זה בזה, מכל מקום יש לכל אחד ואחד מציאות בעצמו, אבל האהבה אל הש"י במה שהאדם שב רוחו ונפשו אליו לגמרי עד שאין לאדם מציאות בעצמו ובזה הוא מתדבק לגמרי בו וכדכתיב (דברים י"א) **לאהבה את ה' אלקיכם ולדבקה בו**, ובזה שייך אהבה גמורה. **(סיבה שנייה לאהבת הבורא: מחמת שאתם אחד בשורש).**

וכן האהבה שיש מן הש"י אל ישראל כמ"ש הכתוב: **(מלאכי א')** אהבתי אתכם, ותקנו רז"ל אוהב עמו ישראל אף כי האהבה הוא בין השווים ודומים מ"מ שייך אהבה בו ית', כי ישראל נקראו בניו למקום וידוע כי האב אוהב את בנו מפני שבא הבן ממנו ודבר שבא ממנו מצורף אליו ביותר, וישראל הם מן הש"י נבראים, כי אע"ג שכל הנבראים הם מן הש"י מ"מ אין דבר שבא ממנו בעצם ובראשונה כמו ישראל, כי שאר האומות הם טפלים בבריאה, וכמו שברא הש"י שאר הנבראים בשביל האדם ולא נבראו לעצמם כך כל האומות הם בשביל ישראל, וא"כ ישראל הם הבריאה שבאה מן הש"י, ומאחר שישראל הם מעשה ידיו ויש כאן צירוף גמור שייך בזה אהבה ג"כ יותר מן האהבה אשר בין אוהבים, כי גם אהבה זאת שהוא אל דבר שבא ממנו הוא קרוב להיות כמו דבר אחד, ומזה הצד שייך אהבה,

ויש לך לדעת כי פסוק של ואהבת הוא אחר פסוק שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד, שהוא אחד ואין זולתו לכך ראוי שיהיה נמשך האדם אחר הש"י בכל חלקיו עד שאין הסרה וסלוק מאתו, כי מאחר שאין זולתו איך יהיה סר מאתו.

יסוד גדול בעבודת ה': שכר המצווה הוא כפי הערך שנותנים לה.

"ויאמר מלך מצרים למיילדות העבריות אשר שם האחת שפרה ושם השנית פועה" (שמות א' ט"ו)

רש"י: שפרה זו יוכבד על שם שמשפרת את הוולד. פועה זו מרים, על שם שפועה ומדברת והוגה לוולד כדרך הנשים המפיסות תינוק בוכה.

אומר ר' ירוחם זצ"ל: (בספר דעת תורה שמות עמוד ה') לא נזכרו כלל (יוכבד ומרים) בשמותיהן שנקראו עד עכשיו, אלא נקראו כאן בשמות מיוחדים, הנה כי יתכן ואפשר שבדברים קטנים, ואפילו בדברים הכי קטנטנים כמו שיפור ופיוס תינוקות, שהוא מהדרכים אשר נשים עושות תמיד¹², והם בזה זכו להיקרא בשמות. דענין שמות הוא עיקר מציאותו של הנושא אותם. זאת אומרת שפעולות אלו כל כולן נעשו מזו המציאות, הנה כי יתכן שבדבר קטן כזה יהווה את כל האדם, הם הדברים שאנו אומרים תמיד, כי אין בבריאה לא דברים קטנים ולא דברים גדולים, אלא הכול תלוי באדם. האדם הגדול הוא ההולך ונושא אלומות של גדלות מהדברים הכי קטנים. ולאדם הקטן גם הדברים היותר רמים בעצמם, מתהווים בידיו לרפש ואשפתות... כי אנשים גדולים חיים בגדלות, ויודעים מגדלות. הם הרואים בכל עניין גדלות ורוממות, ומשיגים הם אמנם גדולות מכל מיני קטנוניות. ממשחק של פו פו לילדים קטנים, זוכים הם לרום המעלה. למקום מיוחד בתורה הקדושה, ואנשים פשוטים, הם הנם דורסים ברגליהם על כל מעלה נכונה, הכול בעיניהם דברים קטנים וכמוהם יהיו מעשיהם.

אתה קובע את ערך המצווה - לפי איך שאתה מחשיב אותה.

לפי הדברים הללו נבין שגם אם אדם נשוי שלושים שנה בשלום רב, כדאי לו ללמוד מידי פעם כמה חשוב שלום בית, ולהתחזק עוד ועוד שכן לפי ערכה כך שכרה.¹³

¹² יש כאן חידוש נפלא: בשביל להיות אדם גדול לא צריך דווקא לעשות מעשים מיוחדים, אפשר לעשות את אותם מעשים שכולם עושים, אבל עם כוונה, עם התלהבות ושמחה, עם הרבה לב טוב, עם הרבה רצון לעשות רצון ה' יתברך. האם יש באפשרותך לקבוע כמה שכר יהיה על המצווה?
¹³ התשובה: כן, השכר על המצוות הוא לפי מה שאתה מעריך.
ראיות: א. כיצד מכר עשיו את בכורתו? בנידוד עדשים. וכי זה כל מה שהיא שווה? אלא היות וכך העריך אותה כך היה שוויה.

ב. כיצד מקבלים הרשעים שכרם בעוה"ז? הרי שכר מצווה בהאי עלמא ליכא?
אלא היות ולא מעריכים את המצוות שלהם הם יכולים לקבל את השכר בעוה"ז.
ג. כתב בספר חרדים: "לפי רוב השמחה במצווה יגדל שכרו", מדוע? ככל שמעריך יותר שווה יותר.

באור הדברים:

אדם שבא לרעייתו, והוא מכין את עצמו לפני כן וחושב, כמה נחת רוח יש לה' יתברך כאשר אני מכבד את רעייתי, הרי ה' מעדיף שאני יכבד את רעייתי יותר מאשר אני יכבד אותה, ה' מעדיף שאני יוסיף אהבה לרעייתי מאשר אני יוסיף אהבה לו, תוספת אהבה לרעייתי שקול כמו אכילת קרבן פסח, וכברית מילה, וכאשר אני אוהב את רעייתי הוא בא לשרות בתוכנו, וביתנו נהיה משכן לשכינתו שנמצאת בגלות, וכל נתינת התורה נועדה לעשות שלום, המצווה שלו שווה אין ספור - בבחינת זוהי כל התורה כולה.

אבל אדם שבא הביתה, כי כאן הבית שלו, מכבד את רעייתו בבחינת 'חיה ותן לחיות', 'שמור לי ואשמור לך', הוא בבחינת "כמוהם יהיו עושיהם", אתה לא מעריך את מה שאתה עושה, גם מעשיך אינם גדולים.

אמרו בעלי המוסר: 'אדם גדול מעפר עושה זהב. אדם קטן מזהב עושה עפר'. צריך לזכור: האוצר נמצא מתחת התנור - חבל לחפש אותו מתחת הגשר.

מקורות:

שיחות מוסר לגר"ח שמואלביץ עמוד ת"ב. דרשות חת"ס (ח"ב עמוד ש"א), פחד יצחק סוכות (עמוד ר"י), שפתי חיים מידות א' תקמ"ג.

סיכום החוברת

תפקיד האדם כלפי אשתו הוא כתפקיד האדם כלפי בוראו.

מדוע אדם מקיים מצוות?

בשביל לאהוב את בורא עולם.

מדוע צריך לאהוב?

כי אהבה יוצרת איחוד עם הבורא כבתחילה.

מדוע אדם מתחתן?

כדי לאהוב את אשתו.

מדוע צריך לאהוב את אשתו?

כדי להתאחד עימה שהיא חלק מנשמתו. ובזה נוצר "אדם".

מה הכוונה כל התורה ניתנה לעשות שלום?

כל התורה מטרתה לאחד את הבריאיה.

עם אשתו ככתוב: "ודבק באשתו והיו לבשר אחד".

עם הבורא ככתוב: "כל המצווה...לאהבה...ולדבקה בו".

